Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Warszawa, 11 lipca 2025 r.
Znak sprawy: DBD.pp.058.11.2025

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Dotyczy: oświadczenia Senator Pani Moniki Piątkowskiej znak BPS/043-36-878/25

Szanowna Pani,

W związku z oświadczeniem Senator Pani Moniki Piątkowskiej w sprawie gradobicia, które wystąpiło na początku czerwca br. w Małopolsce, uprzejmie informuję, że obecnie trwa proces szacowania strat przez powołane komisje. Stosownie do przepisów rozporządzeniem z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. 2015 poz.187 z późn. zm.) komisje powołane przez wojewodów szacują straty w gospodarstwach, w których wystąpiły szkody spowodowane przez grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcia się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Po dokonaniu oceny strat w gospodarstwach rolnych przez komisje możliwe będzie określenie ich skali oraz podjęcie decyzji dotyczących wdrożenia dodatkowych form pomocy.

Niezależnie od powyższego mając na względzie kwietniowe i majowe przymrozki oraz czerwcowy grad, które spowodowały straty w wielu regionach Polski, m.in. w zagłębiach sadowniczych i warzywniczych, które mają duży udział w produkcji owoców i warzyw w dniu 21 maja 2025 r. polskie władze złożyły wniosek do Komisji Europejskiej, w sprawie uruchomienia pomocy dla producentów rolnych w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk meteorologicznych wiosną 2025 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18
kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych posiadający protokoły z oszacowania strat spowodowanych m.in. przez przymrozki wiosenne mogą ubiegać się o:

- preferencyjny kredyty na wznowienie produkcji i odtworzenie środków trwałych. Kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu przez komisję powołaną przez wojewodę (na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 187 z późn. zm.)). Oprocentowanie tych kredytów wynosi 0,5% dla producenta rolnego, który w dniu wystąpienia szkód posiadał ubezpieczone 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich, w przypadku pozostałych producentów rolnych oprocentowanie obecnie wynosi 4,93%. Szczegółowe informacje o warunkach i zasadach udzielania kredytów oraz w jakich bankach można starać o ww. kredyty znajdują się na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: https://www.gov.pl/web/arimr/1-kredyty-preferencyjne;
- ulgę w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek na wniosek złożony do KRUS (art. 41a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników – Dz. U z 2022 r. poz. 933, 1155 i 2140);
- odroczenie i rozłożenie na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy (art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, Dz.U. t.j. z 2024 r. poz. 589);
- ulgę w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego złożony do wójta (art. 67a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, Dz.U. t.j. z 2023 r. poz. 2383 i 2760).

.

Ponadto informuję, że funkcjonujący od 2006 r. na podstawie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2025 r. poz. 251) system ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich umożliwia 65 % dopłatę z budżetu państwa do składki ubezpieczenia:

1) upraw zbóż, w tym gryki i kukurydzy, upraw rzepaku, rzepiku, słonecznika, facelii, gorczycy, lnu, konopi włóknistych, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych, bobowatych grubonasiennych (roślin strączkowych), w tym soi, upraw bobowatych drobnonasiennych lub roślin zielarskich, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne lub
2) bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności.

Od stycznia 2025 roku wprowadzono zmiany do ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które rozszerzyły katalog upraw, do których udzielane są ze środków budżetu państwa dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia o słonecznik, facelię, len, konopie włókniste, bobowate drobnonasienne, rośliny zielarskie i gorczycę. Ponadto w celu zwiększenia dostępności ubezpieczenia - zwiększona została fakultatywna franszyza do 35 % w przypadku ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek oraz zwiększone zostały limity procentowe stawek sumy ubezpieczenia za ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek z dopłatą do składek ubezpieczenia z 9 % dla gleb I-IV klasy, 12 % dla gleb V klasy i 15 % dla gleb VI klasy odpowiednio do: 20 %, 22 % i 25 %.

Ponadto aktualnie konsultowany jest projekt *Wytycznych szczegółowych dotyczących przyznawanie, wypłatę i zwrot pomocy dla interwencji I.12.2 Dofinansowanie funduszy*

wzajemnościowych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W projekcie *Wytycznych* proponuje się 70 % dofinansowanie kosztów tworzenia funduszy wzajem ościowych w formie małych towarzystw ubezpieczeń wzajemnych lub związków wzajemności członkowskiej w ramach istniejących towarzystw ubezpieczeń wzajemnych oraz refinansowanie przez pierwsze trzy lata 70 % wypłaconych odszkodowań przez nowo utworzone fundusze wzajemnościowe.

Powyższe zapobiegnie zmniejszeniu dochodów producentów rolnych w przypadku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych lub spadkiem cen produktów rolnych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w przypadku, gdy rolnik nie jest w stanie spełnić kryteriów kwalifikowalności do płatności bezpośrednich lub wypełnić swoich obowiązków w zakresie przestrzegania warunkowości ze względu na czynniki od niego niezależne, np. wystąpienie niekorzystnych zjawisk pogodowych, które spowodowały straty w uprawach zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich, przepisy unijne przewidują w stosownych przypadkach stosowanie klauzuli dotyczącej wystąpienia siły wyższej oraz nadzwyczajnych okoliczności.

W takiej sytuacji, zgodnie z obowiązującymi rozwiązaniami prawnymi (art. 59 ust. 5 akapit trzeci rozporządzenia (UE) 2021/2116[1)] beneficjent zachowuje prawo do otrzymania pomocy w przypadku, gdy niezgodność z warunkami przyznawania pomocy wynika z działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, pod warunkiem, że grunty spełniały warunki kwalifikowalności w dniu wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności. Jednocześnie w tych przypadkach nie są nakładane kary.

W przypadku wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, które mogą mieć wpływ na powierzchnię kwalifikującą się do płatności, niezwłocznie po wystąpieniu tego zdarzenia rolnik powinien złożyć do biura powiatowego ARiMR pisemne oświadczenie o zaistniałych okolicznościach, opatrzone czytelnym podpisem i datą złożenia wraz z dowodami potwierdzającymi wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej.

Dowodem potwierdzającym wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, może być wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie jest sprzeczne z prawem. Dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Obowiązek dostarczenia dowodów wystąpienia siły wyższej spoczywa na beneficjencie.

Decyzje dotyczące siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności podejmowane są indywidualnie w odniesieniu do każdego przypadku, na podstawie odpowiednich dowodów przez kierownika biura powiatowego ARiMR. Uznanie danego przypadku za działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności następuje w decyzji w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1–5 ustawy o Planie Strategicznym[2)].

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 187, z późn. zm.)
2. Ustawa o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 z dnia 8 lutego 2023 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1741, z późn. zm.).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów